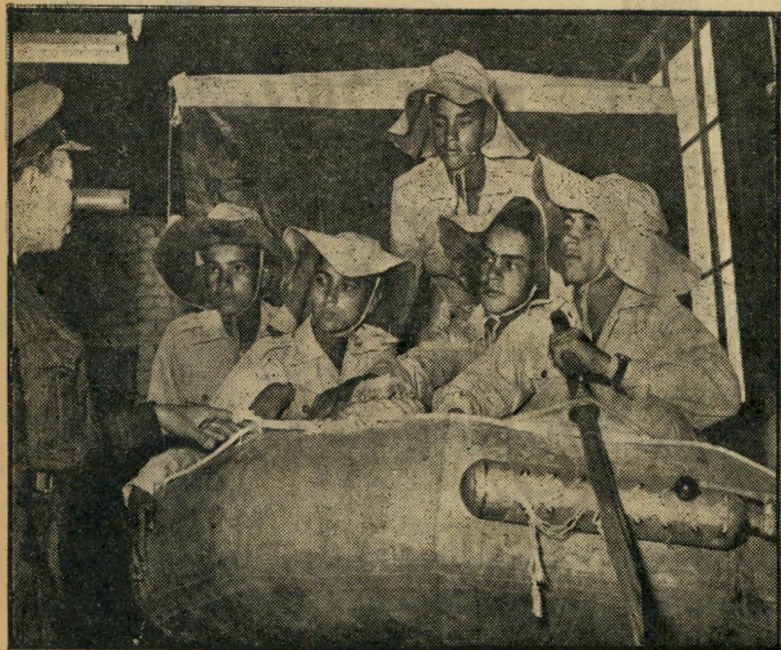

מה טיב חיל האוויר המצרי? מדוע השתמש מקרבות סיני? כיצד מתאמים טייסי?

הנשרים של עבד אל-נאצר

גדוע אוויר המצרים, שהבינו כי אחת מנקודות התורפה העיקריות במערכת האווירית היא מחסור בנוער השקוע בשנייני תעופה מילדות, ניגשו עתה לתקן את המצב. הם פתחו קורסים לנערים, בדומה לאלה של גנרל-אוויר הישראלי. בתמונה: נערים מצריים מתאמנים בסירת-הצלה נגומי, כתרגיל בחינוך הטרנס-טייסי.

דווקא ללחום. סוף-סוף, לשם מה הוכנו ואומנו? אך לבסוף הוצאו המטוסים למקומות סתר בטוחים. גם בזה סידרנו את האנגלים. את מטוסינו הוצאנו בדקות הספורות שהיו בין התקפה אחת לשנייה על שדות-התעופה שלנו. וכדי שהאנגלים לא ירגישו כי הם צפויים שלנו התעופפו, העמדנו דמי-מטוסים על המסלולים, וכל פעם שינינו את מצבם האנגלים היו בטוחים שהמטוסים אמיתיים.

המצרים נקטו בשיטות הטעיה נוספות. הם הציבו דמי-מטוסים בשדות-התעופה ה"עזובים, הפזורים במדבר, ירושת הצבא ה"בריטי. בלילה היינו מדליקים בהם אורות, ומדי פעם היינו משנים את מצב המטוסים. כך אילצו את האנגלים להפריש כוחות ניכרים לטפל בשדות מתים אלה."

★ ★ ★

אש מעץ תל-אביב

רדעתו של המפקד המצרי, הטייסים המצריים הם בין הטובים ביותר בעולם. השתתפו במיפנים בינלאומיים רבים, ו"תמיד יצאו בתורנו ראשונים" התגאה, בהמ"ריאו על כנפי הדמיון.

אחרי הסיפורים על קרבות 1956, עבר המפקד בן ה-43 לזכרונותיו האישיים מקרבות 1948. הסתבר שהוא היה קברניטו של המטוס אשר הופל ליד בת-ים. "באחת ההתקפות שלנו על תל-אביב, התלקחה אש במטוסי החלטי להגיע במהירות האפשרית אל הקוים שלנו בדרום. אך לפני שיכולתי להגשים את החלטי נאלצתי לנחות נחיתה אוגס לא רחוק מיפו, בתוך השטח היהודי."

במטוס היו, מלבד מחמוד, עוד חמישה אנשי-צוות, אשר חלק מהם נפצע בפעולה. "העמסנו את הפצועים על גבינו, והתרחקנו במהרה מן המקום. לא פעם וחלנו על הבטן והתחבאנו בחורשות. רק עם רדת ה"לילה יכולנו להמשיך את דרכנו אל הקוים, אליהם הגענו תוך שעתים בלבד."

בקרבות סיני-סואץ. מפקד חיל האוויר בעצ"מו, לוחא מוחמד סידקי מחמוד, סיכם את הפרשה במסיבת עיתונאים. תמונת מערכת האוויר של נובמבר-דצמבר 1956 כפי שהוא צייר אותה, היתה תמונה של נצחון מזהיר. "חיל האוויר ידע מן הרגע הראשון כי מתפתחת כאן מערכה גדולה. כבר ב-29 בינובמבר, כאשר החל הצבא הישראלי בפעולה בסניי, נכנסו מטוסינו לפעולה, והם גרמו אכזרות כבדות בציד ובאנשים לאויב. באר"תו יום התפתח קרב בין מטוסינו אנו ומ"טוסי האויב, מעל לשדה-התעופה קברית (באזור התעלה) אשר ממנו המריאו מטוסינו להתקפה. הקרב הסתיים 0:3 לטובתנו."

עד מהרה, לדברי הלוחא (רב-אלוף), ה"טבר למצרים כי אין להם עסק עם חיל האוויר הישראלי בלבד. "מטוסי מיסטר צר"פתיים כיסו את פני השמש מעל מדבר סיני, על כן הסתפק חיל האוויר המצרי במתן כיסוי וסיוע ליחידות-היבשה המצריות המתקדמות. בלילות, גילה, היו יוצאים ה"מפציצים להפציץ את בסיסי האויב. "ולמי רות שהיינו מדינה אחת מול שלוש, נש"אר הנצחון בן-בריתנו גם כאשר החלו ה"אנגלים והצרפתים בהתקפות המרוכזות הג"ליות נגד בסיסינו."

★ ★ ★

הם סידרו את האנגלים

כאשר החלו ההתקפות האנגליות צרפתיות, הן באו ללא אזהרה וללא הפסקה. אולם חיל האוויר המצרי לא נתפס בתרדמה. להיפך: הוא היה מוכן לקבל את פני המתקפים. כיצד הצליח במשימה, זאת הסביר מפקדו: "ידענו שאין טעם להתמודד עם שתי מעצמות עולמיות. על כן קראתי לטייסים ואמרתי להם: תפקידנו הראשון הוא לצאת חיים מן המערכה הבודנית הזאת. אבדן 50 טייסים משלנו יפגע בנו יותר מאשר אבדן 500 טייסים משלהם עשוי לפגוע באויבינו."

הטייסים התמרמרו מעט, כי הם רצו

אחד הגילויים של קרבות סיני היה חוסר-יעילותו של חיל האוויר ה"מצרי. "הנשרים של עבד אל-נאצר", אשר מכונת התעמולה של הרודן רוממה אותם עד לשחקים, כממזיחה הסובייטיים האימתניים, לא היוו כמעט שום הפרעה לצה"ל. מאוחר יותר הסביר גמאל עבד אל-נאצר את סיבת התחמקותם: כל טייס עולה 55 אלף לירות מצריות (300 אלף ל"ו) לחיל האוויר, הכשרתו נמשכת שנים רבות ולא קל למצוא לו תחליף בשורותיו של נוער חסר מפורת אווירית או טכנית. החודש, עת חגג חיל האוויר המצרי את יובל ה-25 להיווסדו, נשכחה הפרשה הזאת ושופרי הרימום שוב היו עסוקים בקישוטי נוצותיהם של הנשרים.

ושהיו גדושים מודעות-ברכה של חברות התעופה הזרות והברת של לחיל האוויר ה"מצרי, סיפרו העתונים על התפתחות החיל, על הרוגיו בקרב ובאימונים, על האקדמיה הגדולה בבילביס, המכינה את טייסי המחר. בין השאר גילה אל-מוסאואר, כי אחד ה"חניכים בבילביס, בחור צעיר ויפה בשם חוסיין עבד אל-נאצר, אינו אלא אחיו של הנשיא גמאל עבד אל-נאצר. הוא גם גילה כי מדריכו של החניך עבד אל-נאצר לא ידע מהי זהות חניכו, התייחס אליו כאל חניך רגיל. "באקדמיה של בילביס", כתב אל-מוסאואר, "אין נותנים שום הקלות, ואין מתחשבים בייחוס החניך. הלימודים הם קשים וכל תל"מיד שאינו עומד בבחינות מוחזר לבית-הספר של קציני חיל היבשה. אפילו את אחר של גמאל עבד אל-נאצר, שלמד בבילביס לפני שנה, הוצא מן האקדמיה, כאשר הוברר כבלתי-מתאים לרמה הגבוהה."

הלימודים הנמשכים שלוש שנים, כוללים את מקצועות האוויר הטהורים — כמו טייס, ניווט, אלוט-אוויר, מכונאות-אוויר — בתר"ספת מקצועות גמדיים אחרים, כגון אנגלית ועברית. כל חניך חייב לעבור מאתיים שעות-טיסה באחד משני סוגי המטוסים של הבסיס: מטוס אימונים סילוני סובייטי יאק, ומטוס-בוכנה גמרווייה, המורכב במצרים.

★ ★ ★

שדושיאפם בקברית

את עיקר הפירסומות בעתונות קר"בל חיל האוויר המצרי דווקא על חלקו

המיגים והפירמידה שלושה מטוסי קרב מיג 15 טסים בגובה הנמוך משיא של הפירמידה הגדולה ליד קהיר (מימין). מאז עיסוק הנשק עם ברית-המועצות, החליפו המצרים את סילונייהם הבריטיים ברוטיים.

הכרוז אל-אטראש: "האיחוד הוא אסון לישראל, וההוכחה לכך הם התככים שמפיץ קול ישראל נגד מצרים וסוריה."

מחרוזת

ביטול הכופר השבועון הקהירי אל-מוסאואר שאל

לפני 28 שנים העביר המטה הכללי המצרי הודעה בין יחידות הצבא הש"נ: דרושים מועמדים לקורס הראשון לק"ציני-טייס מצרים. כי זה עתה הסכימו ה"אנגלים, אחרי משאומתן ארוך מאד, להר"יך ארבעה מצרים בטייס, בבסיס חיל ה"תעופה באברוסחיר, באזור תעלת סואץ.

200 קצינים הגישו את מועמדותם. אר"בעת המאושרים שנבחרו מתוכם נבחנו בקפ"נות יחירה, ונשלחו לאברוסחיר. משם, אחרי הרכה ראשונית, נשלחו ללונדון. כעבור שנתיים סימו את לימודיהם.

בין הארבעה היו הנוסך עבאס חלים, בן אחיו של מלך מצרים, ועבד אל-מונעם אל"מיקאטי, שהיה מפקד חיל האוויר המצרי. כאשר נשאל מה היה הרגע הקשה ביותר בקריירה שלו, גילה: "כאשר הורדתי מדר"גת סוף לסגן". היה זה ב-1936, עת חתמה מצרים בשמחה על חוזה עצמאותה עם ברי"טניה. "למרות כל גילויי הידידות, דרשתי שהפיקוד על חיל האוויר המצרי יוצא מידי קצינים אנגלים וינתן לנו, הקצינים המצ"ריים. כבר אז ניחש, כנראה, כי טייסי מצ"ריים יצטרכו ללחום בטייסי הוד מלכותה.

★ ★ ★

אחיו של הנשיא נפסל

באיזו מידה התאמת ניהושו של ה"מפקד לשעבר, המשמש עתה מנהל חב"רת התעופה האזרחית המצרית, סיפרו עתוני מצרים בעשרות מאמרים וזילומים. בגל"ינות מיוחדים, שהוקדשו למאורע הגדול,

עצמו: "הייתי הולך להיות מתוך בבורסת הכותנה. זה הרבה יותר בטוח. שם משחקים עם כסף, לא עם חיים". . . . הגנרל סאלאח, המפקד הצרפתי באלג'יריה, הודיע לפאריס כי הוא מודאג מן ההכנות של צבא המורדים להקים פלוגות מסייעות, מצויידות במרמאות כבדות ובמקלעים מ"טוניסיה וסוריה.

כמה אישים מצריים מה היו רוצים לעשות, אילו יכלו להתחיל את חייהם מחדש. תשובת ליווא (רב-אלוף) מוחמד חרב: "הייתי רוצה להיות שר הבטחון, רק כדי להעביר חוק של שירות צבאי חובה." במצרים קיימת עד כה האפשרות החוקית לשלם כופר כספי כדי להשתחרר משירות צבאי. . . . באותו משאל, השיב עורך השבועון

שמקורה בדמשק. את מקומה בשידור ה"חדשות, תפסה הידיעה בפרק שלפני הודעה ארוכה ומשממת של שר המסחר והתעשייה, על סוכוי ייצוא השוקולד הישראלי. רדיו דמשק הביא למיקרוטון, בין השאר, את המנהיג הדרוזי סולטאן אל-אטראש, אשר חוגים רשמיים בישראל ניסו לראות בו מדי פעם יריד נסתר של ישראל.